

ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายเรื่องแค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้
และเด็กชายในกองขยะของอุเทน พรหมแดง¹

Reflections of Social Problems in the Novels *Just Want My
Little One Not to Cry* and *The Boy in the Trash Pile*
by Utain Promdaeng

Received 12 October, 2024

ธัญรดา แก้วประถม² Thanrada Kaewprathom

Revised 20 November, 2024

พัชลินจ์ จินนุ่น^{3*} Phatchalin Jeennoon

Accepted 2 December, 2024

ปิยธิดา คงวิมล⁴ Piyatida Kongwimon

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยาย ของอุเทน พรหมแดง เรื่องแค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ และเด็กชายในกองขยะ สำนักพิมพ์อินทรีนด พิมพ์เผยแพร่ปี 2565-2566 ใช้แนวคิดปัญหาสังคมเป็นแนวทางวิเคราะห์ นำเสนอด้วยวิธีพรรณนา วิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า นวนิยายของอุเทน พรหมแดง สะท้อนให้เห็นปัญหาสังคมอย่างเด่นชัด 6 ประการด้วยกัน ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวที่มีทั้งการหย่าร้าง การใช้ความรุนแรง

---

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์เรื่องวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายของ อุเทน พรหมแดง สารนิพนธ์ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

This article is a part of a Bachelor's thesis titled Reflections of Social Problems in the Novel by Utain Promdaeng, Department of Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

² นักศึกษาระดับปริญญาตรี, สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Undergraduate Student, Bachelor of Humanities and Social Sciences in Department of Thai, Thaksin University

^{3*} รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Assoc. Prof. Dr., Department of Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

Corresponding author: E-mail: phatchalinj@hotmail.com

⁴ อาจารย์ ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Lecturer, Dr., Department of Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University

กับเด็ก การกระทำชำเราเด็ก และการทอดทิ้งเด็ก 2) ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันการศึกษาที่มองข้ามปัญหาของเด็ก 3) ภาพสะท้อนปัญหาการทุจริตและการประพฤติมิชอบของสถาบันการเมืองการปกครอง 4) ภาพสะท้อนปัญหาของมูลนิธิดูแลเด็กที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก 5) ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันทางศาสนาที่ไม่เป็นที่พึ่งของประชาชน และ 6) ภาพสะท้อนปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรมของคนในสังคม ผู้แต่งนำเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละครและฉากที่ชวนสลดหดหู่ เพื่อตอกย้ำให้เห็นปัญหาทางสังคมอย่างเด่นชัดมากขึ้น

คำสำคัญ: ภาพสะท้อนปัญหาสังคม นวนิยาย อุเทน พรหมแดง

Abstract

This research article explores reflections on social problems in the novels *Just Want My Little One Not to Cry* and *The Boy in the Trash Pile*, written by Utain Promdaeng, and published by Intrend Publishing (2022 - 2023). The study employs a social problems framework for analysis, using a descriptive-analytical approach. The findings reveal that Utain's novels reflect six social issues: (1) family problems, including divorce, violence against children, child sexual abuse, and child abandonment; (2) issues within educational institutions that overlook children's problems; (3) corruption and misconduct in political and administrative institutions; (4) exploitation of children by foundations meant to protect them; (5) the failure of religious institutions to serve as a refuge for people; and (6) the psychological and moral decline of individuals in society. The author uses the characters' behaviors and somber, distressing scenes to emphasize these social problems more vividly.

Keywords: Reflections of Social Problems, Novel, Utain Promdaeng

1. บทนำ

นวนิยายจัดเป็นวรรณกรรมที่สำคัญประเภทหนึ่งและมีบทบาทต่อสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากนวนิยายสามารถเข้าถึงประชาชนได้ นอกจากให้ความบันเทิงแล้ว ยังสัมพันธ์กับสังคมอย่างแนบแน่น คือสะท้อนให้เห็นถึงสภาพบ้านเมือง ความเชื่อ และค่านิยมของคนในสังคม รวมทั้งเรื่องราวการเมือง เช่น ประเพณีวัฒนธรรมและสถานการณ์บ้านเมืองของนักเขียน ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2542, น. 5-7) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน เพราะนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา ปรัชญา และการเมือง ขณะเดียวกันวรรณกรรมหรือนักเขียนก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคม ภาพสะท้อนที่ออกมานี้อาจเกิดจากที่ผู้เขียนตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ได้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้เขียนอาจเป็นบุคคลหนึ่งที่อาศัยอยู่ในสังคมและมีประสบการณ์ร่วมในสังคม ดังนั้น จึงอดที่จะถ่ายทอดสิ่งที่คนรับรู้ในสังคมให้ปรากฏออกมาในวรรณกรรมของตนด้วย

ในนวนิยายมีการนำเสนอปัญหาสังคมโดยทั่วไป ซึ่งสุเทพ สุวีรางกูร (2551, น. 13) กล่าวว่า ปัญหาสังคมอาจเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความบกพร่องต่อร่างกายและจิตใจของมนุษย์ หรืออาจเกิดจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม แต่ส่งผลกระทบกระเทือนต่อร่างกายและจิตใจ ทำลายบรรทัดฐานและคุณค่าของสังคม บุคคลในสังคมจึงจำเป็นต้องร่วมกันแก้ไข

ที่ผ่านมาพบว่า มีการนำเสนอวิจัยประเด็นปัญหาสังคมในวรรณกรรมกันไว้เป็นจำนวนมาก หากพิจารณาในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา การนำเสนอปัญหาสังคมในวรรณกรรม เช่น ผลงานวิจัยของ หลู่ เหยียนเวย์ (Lu Yanwei, 2562) เรื่องวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุคอวอร์ด” พ.ศ. 2558-2560 พบปัญหาสังคมไทย 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาในสังคม และปัญหาการสู้รบของประเทศเพื่อนบ้าน ผลงานวิจัยของ เว่ย เหวียน หลู่ (Wei Wanlu, 2563) เรื่องภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2546-2561 พบปัญหาในสังคมชนบท เช่น เด็กไม่ใช้ชีวิตอยู่กับพ่อแม่ พ่อแม่มีชู และการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และพบปัญหาสังคม เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาการลักพาตัว เป็นต้น หรือผลงานวิจัยของชุนนันทน์ มิกุล (2564) เรื่องปัญหาเด็กและเยาวชนในนวนิยายแปลญี่ปุ่นเรื่อง The witch's house บ้านทีกของเอลเลน พบปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง นอกจากนั้นยังพบปัญหาครอบครัวที่ได้รับการปกป้องจากคนในครอบครัวมากเกินไป และปัญหาการใช้สิ่งชั่วร้ายมาล่อลวงให้เด็กและเยาวชนหลงผิด

นอกจากที่นักวิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยพบว่า อุเทน พรหมแดงเป็นนักเขียนที่นำเสนอปัญหาสังคมไว้อย่างโดดเด่นในวรรณกรรมด้วย และภาพสะท้อนปัญหาสังคมที่ปรากฏก็อิงกับช่วงปัจจุบันสมัย คือ ในทศวรรษ 2560 ผลงานที่นำเสนอปัญหาสังคมดังกล่าว คือ นวนิยายเรื่อง แค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ และเด็กชายในกองขยะ สำนักพิมพ์อินทรีดันไปตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี 2565-2566 นวนิยายทั้งสองเรื่องสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสังคมในแนวเดียวกัน เช่น ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก ปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ปัญหาความเสื่อมทางศีลธรรมของคนในสังคม ปัญหาการใช้เทคโนโลยีเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง โดยมิได้รับผิดชอบสังคม เป็นต้น ผู้แต่งเผยให้เห็นเบื้องหลังความมืดดำของปัญหาเหล่านี้อย่างเด่นชัด โดยเฉพาะเบื้องหลังของมูลนิธิเด็กกำพร้า พระสงฆ์ ครู เป็นต้น การวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้ผู้อ่านตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แม้ที่ผ่านมาจะมีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาสังคมในวรรณกรรมไว้บ้าง แต่ก็ยังไม่มีการศึกษาผลงานของอุเทน พรหมแดง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายเรื่องแค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ และเด็กชายในกองขยะของอุเทน พรหมแดงต่อไป

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาสังคม คือ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก จำเป็นต้องหาวิธีการแก้ไขร่วมกันเพื่อให้ปัญหาเบาบาง และดีขึ้นกว่าเดิม ปัญหาสังคมที่พบตามสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาคนเร่ร่อน ปัญหาการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาฝุ่นพิษ พีเอ็ม 2.5 ปัญหาการล่อลวงเด็กและเยาวชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาการศึกษา ปัญหาครอบครัว และปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรม

ทั้งนี้ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2542, น. 99 – 101) แบ่งประเภทของปัญหาสังคมในอดีตไว้ 4 ประเภท คือ 1) ปัญหาทางเศรษฐกิจ คือ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ทุกคนมักพบเจอเมื่อประกอบอาชีพ เช่น การประสบภาวะของเงินฝืด เงินเฟ้อ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ เป็นต้น 2) ปัญหาทางการเมือง คือ การคอร์รัปชันที่ทำให้เกิดปัญหาการเมืองไม่จบสิ้น ซึ่งการโกงมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การติดสินบน กินภาษีประชาชน การเล่นพรรคเล่นพวก เป็นต้น 3) ปัญหาทางสังคม คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสังคม เช่น ปัญหาครอบครัว พ่อแม่แยกทางกัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน ทำให้การเป็นอยู่ในครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมสั่งสอนดูแลเอาใจ

ใส่ ทำให้เด็กมีปมจนกลายเป็นเด็กมีปัญหาในที่สุด และ 4) ปัญหาสภาวะเป็นพิษ คือ สิ่งแวดล้อมรอบตัวมีมลพิษ เช่น มลพิษทางอากาศ เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือควันรถยนต์ มลพิษทางน้ำ เกิดจากการทิ้งขยะลงแม่น้ำ ทำให้น้ำเน่าเสีย เป็นต้น ครั้นถึงทศวรรษ 2560 พบปัญหาสังคมที่หลากหลายขึ้น ดังที่ ดำรง ฐานดี (2560, น. 226) แบ่งประเภทปัญหาสังคมไว้ 4 ประเภทเช่นกัน แต่มีรายละเอียดต่างกัน ประเภทแรก คือ ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างสังคม เกิดจากคนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ประเภทที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับปัจเจกบุคคล แม้ว่าปัญหานี้เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคล แต่ถ้าส่งผลกระทบต่อสังคม และชีวิต ย่อมต้องมีการควบคุม และดูแล เช่น ปัญหาข่มขืนแล้วฆ่า ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ประเภทที่สาม คือ ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสิ่งแวดล้อม และประเภทที่สี่ คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และนวัตกรรม ในขณะที่ สำนักข่าวไทยพีบีเอส (29 กันยายน 2562) นำเสนอให้เห็นปัญหาใหญ่สังคมไทย ได้แก่ ปัญหาฝุ่นพิษ พีเอ็ม 2.5 ปัญหาวิกฤตน้ำท่วม ปัญหาฝุ่นควันไฟป่า ปัญหาการขยายตัวของโครงการเขตพัฒนาพื้นที่พิเศษ การเลิกจ้างแรงงาน ปัญหาขยะทะเล และขยะทั่วไป ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ ปัญหาปากท้องประชาชนปัญหาสิทธิชุมชน และปัญหาความมั่นคงทางที่อยู่อาศัย

การรับรู้เรื่องปัญหาสังคมจะช่วยให้เราตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมากยิ่งขึ้น จะได้ร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหากันต่อไป โดยในวรรณกรรมก็มีการนำเสนอให้เห็นปัญหาสังคมในมิติต่าง ๆ อย่างเด่นชัดด้วยซึ่งอิงมาจากสภาพการณ์ทางสังคมเช่นกัน จึงเป็นที่มาของการวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายของอุเทน พรหมแดงที่พิมพ์เผยแพร่ในสังคมทศวรรษ 2560 ต่อไป

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายเรื่องแค่อายกให้น้องไม่ต้องร้องไห้และเรื่องเด็กชายในกองขยะของ อุเทน พรหมแดง

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายเรื่องแค่อายกให้น้องไม่ต้องร้องไห้และเรื่องเด็กชายในกองขยะ ของ อุเทน พรหมแดง ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้ 1. การคัดเลือกข้อมูล ผู้วิจัยคัดจากนวนิยายของอุเทน พรหมแดงที่นำเสนอปัญหาสังคมผ่านตัวละครเยาวชนอย่างเด่นชัดจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายเรื่อง เด็กชายในกองขยะ พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2565 สำนักพิมพ์อินทรีนอร์ด

จำนวน 190 หน้า และนวนิยายเรื่อง แคร่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2566 สำนักพิมพ์อินทรีนอร์ด จำนวน 189 หน้า 2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ปัญหาสังคมที่ปรากฏในนวนิยายทั้ง 2 เรื่องเพื่อดูว่าปรากฏปัญหาสังคมใดบ้าง และ 3. ขั้นตอนการเรียบเรียงข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยวิจัยจากตัวบทเอกสาร โดยนำข้อมูลปัญหาสังคมมาประกอบการวิเคราะห์นำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

5. ผลของการวิจัย

นวนิยายของ อุเทน พรหมแดง แสดงโครงเรื่องที่สะท้อนปัญหาสังคมไม่ต่างกันมาก คือเล่าเรื่องของเด็กที่ประสบปัญหาครอบครัว ถูกทอดทิ้ง ไร้คนเหลียวแล และจบด้วยความเศร้าเพื่อชี้ชวนให้ผู้อ่านตระหนักถึงปัญหาสังคมที่จะต้องมีการแก้ไขกันไป สำหรับนวนิยายเรื่อง แคร่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ เล่าเรื่องของเด็กที่พ่อแม่หย่าร้างกัน พ่อไปทาง แม่ไปทาง ต่อมาแม่อีกไปมีสามีใหม่ ผู้เป็นพ่อเลี้ยงไม่รักเขา ในยามว่างก็มักชวนเพื่อนมาดื่มสุรา เมื่อเมาก็พูดจาหยาบคายและใช้กำลังกับเด็ก ไปจนถึงการกระทำชำเราเด็ก โดยที่แม่อีกก็ไม่คิดปกป้อง ญาติก็ไม่ใส่ใจ ฝ่ายเพื่อนบ้านก็ได้แต่เมินเฉย ครั้นไปโรงเรียนครูกลับไม่สนใจใยดี เมื่อมีคนโทรแจ้งความ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่เข้ามาตรวจสอบอย่างจริงจัง เพราะรับสินบน เด็กชายยังถูกพระสงฆ์ย่ำยี จนสุดท้ายมีผู้หวังดีไปแจ้งตำรวจ เขาจึงสามารถหลุดมาจากขุมกรงนี้ได้ แต่ชีวิตของเขาก็กังวลว่าวนอยู่ในความมืดดำนี้ไม่จบสิ้น เพราะเขาได้สูญเสียตัวตนไปแล้ว ในขณะที่นวนิยายเรื่องเด็กชายในกองขยะ เล่าเรื่องของเด็กชายที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งในถังขยะ เขาได้เฒ่าจุ่นชายชราตาบอดข้างเดียวและเป็นคนเก็บขยะช่วยเหลือตามกำลังที่มี บางวันก็อดมือกินมือต้องหาอาหารข้างกองขยะ เขามีสุนัขที่ถูกทอดทิ้งเช่นกันเป็นเพื่อนเล่น ในแต่ละวันเขาจะต้องประสบกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน เช่น เขาถูกรังแกจากเด็กในชุมชน ถูกกลุ่มคนในสังคมโซเชียลนำไปโพสต์สร้างภาพว่าเขาน่าสงสาร แต่ไม่คิดช่วยเหลืออย่างจริงจัง ถูกลูกการเมืองล่อลวงว่าจะพาไปเลี้ยงให้อยู่ดีมีสุขเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้ดูน่าเชื่อถือ แต่ก็นำเขาไปฝากไว้กับมูลนิธิเด็กกำพร้า ถูกฝ่ายมูลนิธิเองก็ข่มเหงรังแกและนำไปขังในคุุณซึ่งขย้อนแย้งกับความเป็นจริง จนเขาต้องหนีออกมา แล้วก็พบว่าหมาเพียงตัวเดียวที่เป็นเพื่อนเขาได้ตายเสียแล้ว นวนิยายทั้งสองเรื่องสะท้อนปัญหาสังคม ดังนี้

5.1 ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันแรกและสถาบันที่สำคัญของสังคมที่มีหน้าที่อบรมบ่มนิสัย มอบความรัก และเลี้ยงดูเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ไม่เป็นปัญหาของสังคม หากครอบครัวมีปัญหาการทะเลาะวิวาท มักใช้ความรุนแรง หรือทอดทิ้งเด็ก ก็ย่อมส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ไม่มีคุณภาพ และเป็นปัญหาของสังคมต่อไป ดังนวนิยายของอุเทน พรหมแดง สะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัวที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมในเวลาต่อมา ดังนี้

5.1.1 ปัญหาการหย่าร้าง

นวนิยายสะท้อนให้เห็นปัญหาการหย่าร้างในครอบครัวที่ทำให้เด็กกลายเป็นคนขี้อิจฉา โหยหาความรัก รู้สึกโดดเดี่ยว และขาดที่พึ่ง ดังการหย่าร้างของสามีภรรยาจนไม่อยากเลี้ยงดูบุตรของตนเอง สุดท้ายเด็กก็ประสบกับปัญหาต่าง ๆ ตามมา “แม่ของน้องออกมายืนคาอยู่ตรงช่องประตูหลังบ้าน ตะโกนมาอีกว่าหากรักลูกมาก ให้หอบหิ้วลูกชายไปเสียด้วยกันเลย นางไม่อยากรับภาระเลี้ยงดูเด็กคนนี้อีกต่อไปแล้ว” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 23) ต่อมาแม่ของเด็กไปมีสามีใหม่ ส่วนพ่อก็ไม่กลับมาหาเขาอีกเลย เขามีเพียงตุ๊กตาเป็นเพื่อน ต้องทนอยู่กับพ่อเลี้ยงใจร้าย และแม่ที่ทำร้ายน้องทั้งร่างกายและจิตใจ จนเด็กสูญเสียตัวตนไปในที่สุด

พ่อเลี้ยงที่ทำร้ายน้องไม่เคยกลับมาที่บ้านหลังเดิมอีกเลย แม่ของน้องยังคงใช้ชีวิตตามลำพังในบ้านโดยแทบไม่ปรากฏพูดจาใด ๆ ผมเองก็ยังคงนอนรอน้องอยู่ตรงกองหมอน และผ้าห่มที่เก่า แม่ไม่เคยเหลือบสายตามามองผมด้วยซ้ำ พ่อคนเก่าของน้อง ซึ่งไม่เคยย้อนกลับมารับน้องไปอยู่ด้วยจะรู้บ้างหรือเปล่าว่า เกิดเหตุการณ์เลวร้ายอะไรขึ้นบ้างในบ้านหลังนี้ตั้งแต่เขาจากไป พ่อแท้จริงของน้องนี่เองเป็นคนพาผมมาเจอกับน้องแต่เพียงไม่นานเขาก็หายสาบสูญไปจากชีวิตน้อง เหลือแค่ผมที่อยู่เป็นเพื่อนน้องผู้นำสงสารเรื่อยมา (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 182)

พฤติกรรมของเด็กที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาครอบครัวสอดคล้องกับที่สุพัตรา สุภาพ (2546, น. 34-35) กล่าวว่า ผลของการหย่าร้าง จะทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่น เพราะเคยชินต่อสภาพครอบครัวที่อบอุ่นและมั่นคง หากความสัมพันธ์แบบนั้นต้องถูกทำลายไป จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ที่ไม่ทราบว่าจะหันหน้าไปพึ่งใคร ซึ่งอาจจะทำให้เขาผิดหวัง และมีเรื่องที่ทำให้เสียใจ

5.1.2 ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง

การทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวส่งผลกระทบต่อเด็กโดยมาก เช่น เด็กชายหนูในนวนิยายเรื่องเด็กชายในกองขยะที่มีปัญหาพ่อแม่ทะเลาะตบตีกัน เขาจึงโทษว่าตัวเองเป็นต้นเหตุของเรื่องนี้ จึงตัดสินใจหนีออกจากบ้าน กลายเป็นเด็กเร่ร่อน ต่อมาก็กลายเป็นนักฉกชิงวิ่งราว และถูกส่งให้มาอยู่ที่มูลนิธิบ้านอีกคำที่กระทำต่อเด็กเหมือนไม่ใช่คน ดังเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

เด็กชายตัวเล็กผิวซีดเล่าว่า เติบโตมาในครอบครัวที่มีปัญหา พ่อกับแม่ทะเลาะตบตีกันทุกวัน แถมยังพากันสรุปว่าหนูนี่เองเป็นต้นตอแห่งความย่ำแย่ทั้งปวงในชีวิตวันหนึ่งหนูจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้าน กลายเป็นเด็กเร่ร่อน กินนอนอยู่ข้างถนน บ่ายวันนั้นความหิวบงการให้หนูลงมือฉกชิงวิ่งราว หวังจะหาเงินไปซื้อข้าวกิน หนูวิ่งหนีไปได้ไม่กี่ก้าวก็สะดุดขาตัวเองล้มลงและถูกจับได้ หนูถูกพาตัวไปส่งตำรวจและสุดท้ายก็ถูกส่งต่อมาไว้ที่นี่ (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 131)

5.1.3 ปัญหาการใช้ความรุนแรงกับเด็ก

นวนิยายของ อุเทน พรหมแดง นำเสนอการใช้ความรุนแรงกันในครอบครัวอย่างเด่นชัด เช่น การตบตี การใช้วัตถุทำร้าย และการล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.3.1 การใช้กำลังและวัตถุทำร้ายร่างกาย ตัวบทนวนิยายแสดงให้เห็นปัญหาของคนในครอบครัวที่ใช้กำลังทำร้ายร่างกายเด็กซึ่งกลายเป็นเรื่องปกติโดยทั่วไป เช่น การต่อยหรือตบตีอย่างทารุณ เพื่อให้อีกฝ่ายได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิต ดังเรื่องแค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ พ่อเลี้ยงทำร้ายร่างกายลูกเลี้ยงอย่างสาหัส เพราะไม่ชอบลูกเลี้ยงของตน ดังตัวอย่าง “พ่อปรี่เข้าหาร่างน้อง ยกเท้าถีบร่างเล็ก ๆ เต็มแรง น้องเลยหลีกหางยท้อลงมาทักจกรยานจนล้มโครมตามไปด้วย หัวน้องคงกระแทกเข้ากับท่อนเหล็กส่วนใดส่วนหนึ่งของจกรยาน ผมเห็นเส้นผมหย่อมหนึ่งบนหัวน้อง” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 64) นอกจากนั้นยังมีการใช้วัตถุทำร้าย เช่น ใช้ไม้กวาดตี หรือใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ทำร้ายร่างกายจนทำให้ขาบวมและบิตงอผิดรูป ดังนี้

พ่อติน้องด้วยด้ามไม้กวาดอีกแล้ว หวดฟาดไม่ยั้งราวกับน้องเป็นแค่สัตว์น่ารังเกียจ ขยะแขยงอะไรสักตัว ฟาดจนด้ามไม้กวาดหักคามือ พ่อก็ยังไม่พอใจ พ่อเดินออกประตูหลังบ้านไปก่อนกลับเข้ามาอีกครั้งพร้อมท่อน้ำพลาสติก น้องนั่งขัดตัวมุดหัวลงกับหว่างขาอยู่ตรงมุมห้องร้องไห้ตัวสั่นด้วยความเจ็บปวด ทว่าแทบไม่ได้เปล่งเสียงใด ๆ ออกมา

พ่อเอาท่อน้ำพลาสติกฟาดขวาน้องอีกหลายทีพร้อมตะโกนด่าเอ็ดตะโร (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 116)

5.1.3.2 การใช้ความรุนแรงทางคำพูด คือ การที่คนในครอบครัวใช้วิธีด่าทอ ส่งผลให้อีกฝ่ายรู้สึกเจ็บปวด รู้สึกเสียใจ รู้สึกโกรธ หรือรู้สึกไม่ดี และเกิดเป็นบาดแผลในใจ ดังคำพูดของพ่อเลี้ยงที่ด่าทอเด็กด้วยถ้อยคำหยาบคายว่า “ทำไมมึงยังไม่ยอมตาย เสียทีวะไอ้เศษสวะ จะอยู่ให้เป็นภาระกูไปถึงไหน กูไม่ได้อยากมีลูกด้วยซ้ำ ไอ้หัวตัวที่มันอยากมีลูกไม่เห็นว่ามันจะรักมึงเหมือนปากพูด ทั้งกูไปอยู่กับผัวใหม่แล้วยังเลือกทิ้งไอ้เด็ก ไร้ค่าอย่างมึงไว้กับกูอีก ทำไมมันไม่เอามึงไปด้วยวะ” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 175)

ในนวนิยายกล่าวถึงผลกระทบจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ ผลกระทบทางร่างกาย เช่น ทำให้เด็กหยุดการเจริญเติบโต มีพัฒนาการที่ผิดปกติ ขาดสารอาหาร พิกการ เป็นต้น ผลกระทบทางด้านจิตใจ เช่น ทำให้เด็กขาดความมั่นคงทางจิตใจ รู้สึกไม่ปลอดภัย ซึมเศร้า หวาดระแวง มีปัญหาสุขภาพจิตหรือความเครียดอย่างรุนแรง เป็นต้น ส่งผลกระทบทางสังคม เช่น ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต แยกตัวออกจากสังคม เป็นต้น

5.1.4 การกระทำชำเราเด็ก

การกระทำชำเราเด็กเป็นการล่วงละเมิดทางเพศซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพศใดเพศหนึ่ง แต่สามารถเกิดขึ้นได้กับทุกเพศ เช่น การข่มขืน การบังคับให้ร่วมเพศ เป็นต้น ดังนวนิยายเรื่องแค่ออยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้ กล่าวถึงพฤติกรรมของพ่อเลี้ยงที่กระทำชำเราเด็ก โดยเริ่มจากให้เด็กกอมอวัยวะเพศ กระทั่งสอดใส่อวัยวะเพศของตนล่วงล้ำเข้าไปทางทวารของเด็ก ทำให้ผู้ถูกกระทำต้องประสบกับความเจ็บปวดและทุกข์ใจหลายประการ โดยยังอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อกดดันเด็กไม่ให้ปรึกษาพ่อแม่หรือฟ้องคนในสังคม เช่น การข่มขู่ว่าหากเล่าให้ผู้อื่นฟังจะถูกทำร้าย เป็นต้น ดังนี้

พ่อเดินไปปิดประตูหลังบ้านพร้อมลงกลอนเรียบบร้อย แล้วพ่อก็เรียกน้องเข้าไปใกล้ รูดกางเกงของตัวเองลงไปกองที่ข้อเท้า ท่อนเนื้อของพ่อซึ่งผมกับน้องเคยเห็นมาก่อนติดตัวตั้งตรงรออยู่แล้ว พ่อพูดว่า “จำที่แม่เป่าปี่ให้พ่อเมื่อคืนได้ไหม๊ลูก?” พ่อถามเสียงลั่น “ครับ...” พ่อหัวเราะออกมาเบา ๆ “ดีแล้ว นั่นแหละที่พ่ออยากให้ลูกทำ ไหนลองเป่าปี่ให้พ่อชิลูก พ่ออยากรู้ว่าลูกเป่าปี่เก่งเหมือนแม่หรือเปล่า” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 137)

ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวสอดคล้องกับภาวการณ์ในสังคมเป็นอย่างมาก ดังที่

สุกัญญา สดศรี (2561, น. 600 - 608) กล่าวถึงปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวว่า มีสาเหตุมาจากความเชื่อ ทศนคติอาณานิคมในตัวบุคคล การเลียนแบบพฤติกรรมที่ผิด รวมไปถึงความไม่เข้มแข็งของกฎหมายที่ไม่สามารถเอาผิดได้ และยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางพฤติกรรมและปัจจัยทางสื่อ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลทำให้เกิดปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวและสังคมไทยอย่างยิ่ง โดยลักษณะของการใช้ความรุนแรงนั้นก็จะเป็นระดับตั้งแต่ การทุบตี เตะ ต่อย การใช้อาวุธ ทำร้ายร่างกาย การพุดจาตุถูกเหยียดหยาม การทำร้ายจิตใจ การกักขังหน่วงเหนี่ยว การจำกัดสิทธิบางประการ (การไม่ให้บุตรหลานได้รับการศึกษาตามสมควร) จนไปถึงความรุนแรงในระดับสูงสุด คือ การทารุณกรรมทางเพศ การคุกคามทางเพศ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

5.1.5 การทอดทิ้งเด็ก

นวนิยายของอุเทน พรหมแดง สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาครอบครัวที่เกิดจากพ่อแม่ไม่พร้อมในการมีลูก เมื่อให้กำเนิดทารกก็นำไปทิ้งไว้ข้างถนน หรือผลักให้เป็นภาระของสังคม ดังตัวอย่างที่เด็ก ๆ เล่าสู่กันฟังว่า “พวกเราส่วนใหญ่ก็ถูกทิ้งเหมือน ๆ กัน บางคนเป็นเด็กกำพร้า บางคนพลัดหลงกับพ่อแม่ บางคนพ่อแม่ติดยา บางคนเคยเป็นเด็กติดยา หรือบางคนพ่อแม่ก็ยากจนเลี้ยงไม่ไหว” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 127) ตัวบทสะท้อนให้เห็นว่า เด็กที่ถูกทิ้งจะเผชิญกับชะตากรรมอันโหดร้ายไม่จบสิ้น เช่น ถูกข่มเหงรังแกจากคนที่ขาดความเมตตา ต้องเป็นเด็กไร้บ้าน เป็นกำพร้า ขาดการศึกษา เป็นโรคซึมเศร้า กลายเป็นโจรฉกชิงวิ่งราว ติดยาเสพติด เป็นต้น กรณีของเด็กที่ถูกทอดทิ้งไว้ข้างถนน หากโชคดีมีคนช่วยเหลือก็อาจมีชีวิตรอด หากโชคร้ายก็ต้องตายอยู่ข้างทาง ดังนี้ “พ่อกับแม่ทิ้งหนูไว้ในถังขยะ แล้วคนเก็บขยะก็เอาหนูมาเททิ้งที่กองขยะ ตาจุ่นอยู่ที่กองขยะแถมได้ยินเสียงหนูร้องให้เลยไปคุ้ยหาจนเจอแล้วก็เลี้ยงหนูมา” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 96)

เห็นได้ว่า ปัญหาในครอบครัว เป็นปัญหาใหญ่ในสังคม มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การแตกแยก หย่าร้าง การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การทอดทิ้งครอบครัว เด็กที่เกิดมาในครอบครัวที่มีปัญหาจะส่งผลให้พวกเขารู้สึกหวาดกลัว มีจิตใจที่ไม่มั่นคง อ่อนไหว ขี้ระแวง มีความเปราะบางทางจิตใจ ผลที่ตามมาอีก คือพวกเขากลายเป็นเด็กเร่ร่อน โจรผู้ร้าย ติดยาเสพติด กลายเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมต่อไป

5.2 ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันการศึกษาที่มองข้ามปัญหาของเด็ก

การศึกษาเป็นกิจกรรมพื้นฐานของมนุษย์ โดยมีครูแสดงบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำ และอบรมสั่งสอนเพื่อให้เด็กเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป สอดคล้องกับที่ สมรทองดีและอนุชา ม่วงใหญ่ (2553, น. 36) กล่าวถึงบทบาทของครูว่า บทบาทของครูอาจารย์ช่วยส่งเสริมและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ครูอาจารย์ได้ชื่อว่าเป็นพ่อแม่คนที่สองของเด็ก เพราะเป็นผู้ที่เด็กจะต้องอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดต่อจากแม่ ดังนั้น ท่าทีของครูอาจารย์จึงมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชนในทุก ๆ ด้านหากครูไม่ทำหน้าที่ที่ดีก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกนานัปการ ดังนวนิยายเรื่องแค่อายากให้น้องไม่ต้องร้องไห้เล่าถึงพฤติกรรมของครูที่ส่งผลกระทบต่อเด็กในมุมกว้าง ครูในเรื่องนี้ไม่สนใจความเป็นอยู่ของเด็ก มีอคติ ครูรับรู้ถึงปัญหาของเด็ก แต่ก็เมินเฉย ไม่เข้าไปช่วยเหลืออย่างจริงจัง ทำตามคำสั่งของผู้บริหารแบบขอไปที เพราะกลัวจะถูกตำหนิ ที่สำคัญคือ ครูไม่อยากรื้อฟื้นด้วยซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมที่เห็นแก่ตัวอย่างชัดเจน ดังตอนหนึ่งครูมาตามน้องที่บ้าน เพราะน้องขาดเรียนหลายวัน ที่มาตามเพราะเป็นคำสั่งของผู้บริหาร และกลัวจะถูกตำหนิด้วย ครั้นมารู้สภาพของเด็กที่น่าเวทนา แทนที่จะแสดงความห่วงใยกลับแสดงสีหน้าเบื่อหน่าย และเชื่อกำพูดของพ่อแม่เด็กอย่างสนิทใจ โดยไม่คิดตรวจสอบให้ถ่วงถี่ เช่น เชื่อว่าเด็กได้รับบาดเจ็บเพราะขี่จักรยานล้ม ไม่ได้ถูกพ่อแม่ทำร้าย ทั้ง ๆ ที่ตามตัวเด็กมีแต่บาดแผลของการถูกทำร้าย แผลคนละอย่างกับการเกิดอุบัติเหตุ พฤติกรรมของครูส่งผลกระทบต่อเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะทำให้เยาวชนยังคงถูกทำร้ายต่อไป ไม่มีการแก้ไขให้ดีขึ้น เช่น เด็กยังคงถูกเพื่อนรังแก ถูกพ่อแม่ทำร้าย และผลการเรียนย่ำแย่ อันเนื่องจากครูไม่มีความจริงใจต่อเด็ก ดังตัวอย่างบทสนทนาระหว่างพ่อแม่กับครู

“ไอ้เรื่องเรียนนะ อย่าไปจริงจังอะไรมากนักเลยครู เด็กเพิ่งตัวแค่นี้ เรียนบ้างไม่เรียนบ้างก็ช่างหัวมันเถอะ ตอนนี้น้ำมันเจ็บขาก็ต้องให้หยุดไปก่อน เดี่ยวหายแล้วก็จะให้ไปเรียน ครูกลับไปเถอะ” พ่อพูดตัดบทคล้ายใจไล่

คุณครูประจำชั้นของน้องเม้มริมฝีปาก ซักสายตาจากทิศทางที่พ่อนั่งอยู่หันกลับมา มองน้องเอ่ยพูดกับน้องอีกครั้ง “เดี๋ยวยังงายหายดีแล้วรีบกลับไปเรียนหนังสือเถอะ เดี่ยวจะเรียนไม่ทันเพื่อนเข้าไปใหญ่ ปกติก็เรียนไม่ค่อยรู้เรื่องอยู่แล้ว ครูเองก็ไม่อยากรื้อฟื้นด้วยเข้าใจไหม”

(อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 119)

5.3 ภาพสะท้อนปัญหาการทุจริตและการประพฤตินิคมของสถาบันการเมืองการปกครอง

นวนิยายของอุเทน พรหมแดงสะท้อนปัญหาการทุจริตและการประพฤตินิคมของสถาบันการเมือง การปกครองอย่างเด่นชัด ลักษณะแรก คือ การทุจริตและการประพฤตินิคมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ปกป้อง ค้ำครอง ดูแล สร้างความมั่นคงความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความสงบสุข แก่บ้านเมืองและประชาชน มีไว้เพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิตและสังคม ในการเสริมสร้าง ป้องกัน รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม อย่างไรก็ตาม นวนิยายของอุเทน พรหมแดง สะท้อนให้เห็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชน จนส่งผลกระทบต่อคนในสังคมเป็นอย่างมาก เช่น การปล่อยปละละเลยเมื่อมีคนมาแจ้งความให้ช่วยดำเนินคดีผู้กระทำความผิด ยังมีการรับเงินใต้โต๊ะด้วย ดังกรณีของเฒ่าจุ่นในเรื่องเด็กชายในกองขยะ ก่อนที่จะมาอยู่ข้างถนน เฒ่าจุ่นเคยเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมาก่อน และทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ไม่เคยรับสินบนจากผู้ใด ขณะที่ทำคดีแก๊งลักลอบขนยาเสพติด คนร้ายให้การขัดทอดไปถึงตำรวจยศสูงคนหนึ่งโรงพัก นายของเฒ่าจุ่นจึงสั่งให้เฒ่าจุ่นยุติการทำคดีในครั้งนี้ เพราะกลัวว่าพฤติกรรมของเฒ่าจุ่นจะส่งผลกระทบต่อนายใหญ่ แต่เฒ่าจุ่นไม่ยินยอม จนวันหนึ่ง ขณะที่เฒ่าจุ่นขับรถกลับบ้าน เขาถูกคนขี่มอเตอร์ไซด์ประกบยิง กระสุนเข้าเป้าตาจนทำให้เลือดตาแฉะข้างเดียว ดังตัวอย่าง

เฒ่าจุ่นเป็นตำรวจที่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ไม่เคยรับสินบนหรือกินนอกกินใน ไม่เคยขูดรีดประชาชน รักเพื่อน เคารพนาย แกจับคนร้ายคนเลวเข้าตะรางมานักต่อนัก เฒ่าจุ่นตาเดียวเล่าทำนองว่า ตอนนั้นแกทำคดีแก๊งลักลอบขนยาเสพติด ของกลางซุกซ่อนอยู่ในรถขนผัก พวกคนร้ายให้การ ขัดทอดไปถึงนายตำรวจยศสูงคนหนึ่งบนโรงพัก นายของแกเรียกพบและบอกให้วางมือจากคดีนี้ แล้วจะหาตำรวจคนอื่นมารับช่วงต่อเอง แต่แกไม่ยอม ยังคงพยายามสอบสวนขุดคุ้ยต่อไป "เย็นวันนั้นข้ากำลังขับรถกลับบ้าน มีคนร้ายสองคนขี่มอเตอร์ไซด์มาประกบแล้วจ่อยิง กระสุนเข้าเป้าตาข้า รถของข้าพลิกคว่ำหลายตลบ แต่ข้าก็เลือกไม่ตายวะ" ชายเฒ่าเล่าเนิบ (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 40)

ผู้ที่ยิงเฒ่าจุ่นฟังคำสั่งของนายใหญ่ ที่ต้องการพยายามทำลายพยานหลักฐาน ผลคือการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นไปได้ยาก ในขณะที่ความผิดฐานให้และรับสินบนก็ไม่มีผู้ร้องทุกข์ให้มีการดำเนินคดีเพราะทั้งผู้ให้สินบนและผู้รับสินบนสมประโยชน์

ด้วยกัน เมื่อเกิดการทุจริตกันในที่ทำงาน ประชาชนก็เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม และส่งผลให้ปัญหาสังคมทวีความรุนแรงต่อไป หรืออีกเหตุการณ์หนึ่งเล่าพฤติกรรมกรรมการทุจริตในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังตอนที่มิคนโทรไปแจ้งชายชุดดำที่ว่าได้ยื่นคำร้องให้แทบทุกวัน แต่ชายสวมชุดดำก็กลับรับสินบนจากพ่อแม่ของเด็ก ไม่สนใจเด็กอีกต่อไป สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากความบกพร่องในการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังตัวอย่าง “พ่อบอกให้เขายืนรอสักครู่แล้วพ่อก็ผลุนผลันกลับเข้าไปในบ้าน ออกมาอีกทีพ่อรีบยื่นยันบัตรสิทธิเทาสื่อผู้ขายคนนั้น” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 143)

นอกจากนี้ นวนิยายของอุเทน พรหมแดงยังสะท้อนให้เห็นปัญหาของนักการเมืองที่ใช้อุบายหลอกลวงประชาชนอย่างชัดเจน ดังปรากฏในเรื่องเด็กชายในกองขยะ นักการเมืองที่ปรากฏในเรื่องสร้างภาพหลอกลวงประชาชน เช่น ใช้อุบายเลี้ยงดูเด็กที่ประสบปัญหาในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อและไม่เคยคิดทิ้งคนในชุมชน ดังการรับเด็กชายขยะไปเลี้ยงเพราะเด็กอยู่ในพื้นที่ของตน แต่สุดท้ายก็นำแค่ฉากเบื้องหน้า เบื้องหลัง คือ นำเด็กไปทิ้งไว้ที่มูลนิธิบ้านอิกาดำ การสร้างภาพของนักการเมืองเกิดจากนักการเมืองรับรู้ถึงการใช้เทคโนโลยีของคนในสังคมที่สามารถให้คุณและโทษได้ นักการเมืองจึงใช้สื่อเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อให้คนในสังคมนำภาพของตนไปเผยแพร่ให้คนได้รับรู้ว่า ตนไม่ได้เพิกเฉยต่อการทำหน้าที่เพื่อปวงชน ดังนี้ “ตอนนี้เรื่องราวของมันก็กลายเป็นกระแสในโลกโซเชียลแล้ว สื่อเล่นเรื่องนี้กันเต็มไปหมด ฉันเลยอยู่เฉยไม่ได้ เพราะเป็นเขตพื้นที่ของฉัน ฉันกะว่าจะพามันไปออกสื่อสักหน่อย ประชาชนจะได้รู้ว่าฉันไม่ได้ปล่อยปละละเลย แล้วจากนั้นคงพามันไปไว้ที่มูลนิธิหรือสถานสงเคราะห์อะไรพวกนั้น” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 95)

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันสื่อออนไลน์เข้าถึงคนได้ง่าย และเป็นที่น่าสนใจตัวตนของคน ผู้ที่รับชมสื่อจึงต้องใช้วิจารณญาณในการเสพสื่อ หากหลงเชื่อไปตามที่เห็น ปัญหาต่าง ๆ ก็จะไม่ได้รับการแก้ไขอีกต่อไป เช่น “ถ้าเอามันไปทิ้งไว้ที่กองขยะเหมือนเดิม แล้วเกิดมีคนไปถ่ายรูปรูปมาโพสต์ในเฟซบุ๊ก จนเป็นประเด็นขึ้นอีก ฉันก็ต้องเสียเวลามานหาข้ออ้างอธิบายกับสังคมว่าทำไมเด็กคนนี้ถึงกลับไปอยู่ที่กองขยะเหมือนเดิมได้ ทำแบบนั้นมันง่าย แต่เสี่ยงเกินไปได้ไม่คุ้มเสียหรอก” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 113)

เห็นได้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันและประพฤตินิคมของสถาบันการเมืองการปกครองส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับที่ สุพัตรา สุภาพ (2546) กล่าวถึงปัญหาการคอร์รัปชันว่า ขัดขวางต่อความเจริญและการพัฒนาประเทศ การคอร์รัปชันซึ่งเป็นที่เพ่งเล็งและ

กระทบกระเทือนบุคคลส่วนใหญ่และเป็นทีกล่าวขวัญกันมาก คือ การคอร์รัปชันในวงราชการ และปัญหาการหวังผลประโยชน์ เป็นปัญหาทางการเมืองประเภทหนึ่งที่เกิดจากพฤติกรรมของคนที่มุ่งหวังประโยชน์จากอีกฝ่ายหนึ่ง ใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง โดยทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียผลประโยชน์หรือเสียสิทธิ์ที่พึงจะได้รับ

5.4 ภาพสะท้อนปัญหาของมูลนิธิดูแลเด็กที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก

มูลนิธิสำหรับเด็กมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็ก โดยมีได้มุ่งหาประโยชน์และได้จดทะเบียนตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย การจัดการทรัพย์สินของมูลนิธิต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธินั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ในนวนิยายของ อุเทน พรหมแดง กลับนำเสนอให้เห็นด้านมืดของมูลนิธิอย่างชัดเจนว่า บางมูลนิธิไม่ได้แสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง เต็มไปด้วยการสร้างภาพหลอกลวง ดังมูลนิธิอีกาดำที่ได้รับเงินบริจาคจำนวนมากจากการนำเด็กมาออกสื่อ เพื่อให้ผู้พบเห็นเกิดความสงสาร บริจาคเงินมาช่วยอย่างล้นหลาม บ้างก็มาจากกลุ่มนักการเมืองที่บริจาคเงินเพื่อสร้างภาพให้ตนเอง ตัวบทสื่อสารให้เห็นว่า เบื้องหลังของมูลนิธิบางมูลนิธิเต็มไปด้วยความโสมม ฉากหน้ากับฉากหลังแตกต่างกัน ดังฉากหน้าที่เจ้าหน้าที่กล่าวกับผู้บริจาคว่า “เด็ก ๆ ที่มูลนิธิทุกคนเปรียบเหมือนลูกของเราอยู่แล้ว เด็ก ๆ เรียกเราว่าพ่อกับแม่กันทุกคน” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 121) เมื่อเสร็จกระบวนการสร้างภาพ มูลนิธิอีกาดำกลับใช้ความรุนแรงกับเด็ก ดังตอนที่เด็กชายขยะคิดจะหนีจากมูลนิธิ เจ้าหน้าที่ใช้ไม้ตีเขาอย่างรุนแรง ดังที่ว่า “เขายังไม่ทันได้ตั้งตัว ชายอ้วนที่เขาและพวกเด็ก ๆ เรียกว่าพ่อก็ใช้มือข้างหนึ่งพลิกหันร่างของเขาแล้วฟาดไม้ไผ่ในมืออีกข้างเข้าที่ก้นเต็มแรง เด็กชายรู้สึกขาแปลบที่แสบก้น ก่อนจะกลายเป็นปวดแสบปวดร้อนจนถึงกับน้ำตาซึม” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 154) ต่อมาก็นำเด็กไปขังในห้องมืดหรือคุกผี ทั้งยังให้เขาอดข้าวอดอาหารจนกว่าจะเสียชีวิต ดังที่ว่า “ไอ้ทีมบอกว่าเด็กที่คิดหนีคนนั้นถูกขังคุกอยู่นานหลายวัน โดยไม่ได้กินอะไรเลย สุดท้ายมันก็ตาย แล้วเด็ก ๆ ที่นี่ก็พากันเรียกคุคนั้นว่าคุกผีเรื่อยมา” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 136) ตัวบทวิพากษ์วิจารณ์ให้เห็นว่า การที่คนในสังคมไม่รับรู้เรื่องการทารุณกรรมเด็ก เกิดจากมูลนิธิจะปิดข่าวไม่ให้สังคมภายนอกรับรู้ ที่สำคัญคือ คนที่รับรู้แล้วยังพากันเพิกเฉยอีก ดังที่ว่า “คนทำผิดต้องถูกตำรวจจับใช่ไหม?” “ไม่มีใครสนใจเด็ก ๆ ที่นี่หรอก จะมีเด็กเข้ามาอยู่ใหม่ก็คน จะมีเด็กหายไปก็คน คนข้างนอกไม่เคยรับรู้” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 136)

ทำให้เห็นว่า ปัญหาสังคมส่วนหนึ่งเกิดจากการสร้างภาพของมูลนิธิ สื่อสารให้สังคมเข้ามาตรวจสอบการทำหน้าที่ของมูลนิธิทางสังคมด้วย อาจจะพบว่ายังมีเด็กจำนวนมากที่ถูกมูลนิธิทอดทิ้ง

ไร้การเหลียวแล สิ่งที่เราเห็นอาจไม่ใช่ความจริงทั้งหมดก็ได้ หากปล่อยทิ้งไว้จะพบเด็กอีกหลายคนที่ต้องเสียชีวิต

5.5 ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันทางศาสนาที่ไม่เป็นที่พึ่งของประชาชน

สถาบันทางศาสนาถือว่าเป็นที่พึ่งหรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของคน มีหน้าที่บ่มเพาะให้คนเห็นคุณค่าของการทำความดี ทำชั่ว อย่างไรก็ดี หากสถาบันทางศาสนาทำหน้าที่บกพร่องก็ย่อมส่งผลกระทบต่อคนในวงกว้าง นวนิยายของอุเทน พรหมแดงสะท้อนให้เห็นความเสื่อมของสถาบันทางศาสนาที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมด้วยอย่างเด่นชัด ดังนวนิยายเรื่องแค่อายกให้น้องไม่ต้องร้องไห้ เล่าเรื่องของพระสงฆ์ที่กระทำชำเราเด็ก

น้องชัยกับก๊วเนบซ้อออกมาจากข้างใน ใบหน้าเปียกเปื้อนไปด้วยน้ำตา มือข้างหนึ่งกำเงินใบ สีเทาไว้นั่น ผมมองสำรวจทั่วร่างของน้อง รอยแผลมากมายจากการถูกทำร้าย ทารุณยังคงอยู่เช่นเดิม ทว่าร่างเล็ก ๆ นั้นปรากฏบางสิ่งซึ่งไม่มีอยู่ก่อนตอนน้องเดินเข้าไปในห้องกับภิกษุชราผู้มีเลือดสีแดงสดไหลย้อยเป็นทางลงมาจากหว่างขาของน้อง

(อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 169)

นอกจากนี้ก็ยังพบภิกษุที่หลงใหลไปกับสื่อเทคโนโลยี และเสื่อมทางศีลธรรม เช่น การเข้าไปถ่ายรูปกับเด็กข้างถนนแล้วเอามาโพสต์เพื่อเรียกกระแสให้แก่ตนเอง ดังที่ว่า แล้วท่านก็ยกนิ้วชูพร้อมทำท่าทางที่เด็กชายไม่เคยเห็นพระที่ไหนทำมาก่อน นานทีเดียวกว่าพระหนุ่มจะเก็บโทรศัพท์และแท่งทรงกลมกลับใส่ย่าม “หลวงพี่กลับก่อนนะลูก เดี่ยวถึงวัดแล้วจะรีบเลือกภาพสวย ๆ ที่เซลฟี่กับหนูโพสต์ลงเฟซเลย” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 73) ตัวบทวิพากษ์พฤติกรรมของพระสงฆ์ที่ไม่น่าเลื่อมใส สื่อสารให้สังคมช่วยกันแก้ไข ก่อนที่คนในสังคมจะสูญเสียความศรัทธาและไว้สถาบันทางศาสนาไว้ยึดเหนี่ยวจิตใจ นอกจากนั้นอาจมีนัยให้มีการส่งเสริมคุณภาพพระภิกษุสงฆ์ให้มากขึ้น ให้มีบทลงโทษที่เข้มงวดสำหรับพระสงฆ์ที่ประพฤติตนไม่เหมาะสม เป็นต้น

5.6 ภาพสะท้อนปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรมของคนในสังคม

นวนิยายของอุเทน พรหมแดงสะท้อนปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรมของคนในสังคมอย่างชัดเจน ดังการนำเสนอด้านมืดของตัวละครในนวนิยายเรื่องแค่อายกให้น้องไม่ต้องร้องไห้ ตัวละครในเรื่องนี้มีจิตใจที่มีดบอดแทบทุกตัว ส่งผลให้เด็กประสบชะตากรรมที่โหดร้ายต่าง ๆ นานา ดังตัวอย่างการเพิกเฉยของคนในสังคม “มีหลายครั้งที่เพื่อนบ้านบางคนเปิดประตูหลังของห้องเช่าออกมาเห็นน้องกับผมอยู่ในรถ แต่ไม่มีแม่สักคนเดินเข้ามาดูหรือเฝ้าถาม คนเหล่านั้นมอง

มาด้วยแววตาเฉยเมย หรือไม่แน่...บางทีอาจไม่มีใครสังเกตเห็นด้วยซ้ำว่าในซากรถคันนี้มีเด็กคนหนึ่ง ใช้เป็นที่ซุกหัวหลบนอน ทุกคนสนใจเฉพาะชีวิตของตัวเอง ต่อสู้ดิ้นรนให้ปากท้องของตนพ้นจากความหิวโหย” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 112) “ไม่มีใครใส่ใจนักหรอก ว่าผู้เช่าห้องข้าง ๆ จะลงมือกันรุนแรงแค่ไหน พ่อของน้องไม่เคยไปห้ามปรามยามเพื่อนบ้านทะเลาะกัน เหล่าเพื่อนบ้านในห้องเช่าอีกสามสี่ห้องก็ไม่เคยมาวุ่นวายแม้ได้ยินเสียงน้องร้องไห้เพราะถูกพ่อทำร้ายอยู่ทุกเมื่อเชื่อกัน” (อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 156) แม้แต่ยาของเด็กก็แค่เตือนพ่อเลี้ยงไม่ให้ทำร้ายเด็ก เพราะกลัวว่าจะถูกตำรวจดำเนินคดีกับพ่อเลี้ยง แต่ไม่คิดช่วยเหลือ ดังนี้

“มึงทำอะไรมันหนักมือ ถ้ามันเกิดเจ็บหนักหรือถึงตายขึ้นมาจะยุ่งกันใหญ่ แล้วแถวนี่ก็มีคนอื่นอยู่ด้วย เดี๋ยวมีใครไปแจ้งความว่ามึงทำร้ายลูก ตำรวจจะมามากมึงเข้าคุกเอาได้” “คนแถวนี่ไม่กล้ามายุ่งหรอก” พ่อบอกอย่างนั้น “เออ ๆ ูกก็เตือนไว้ด้วยความหวังดี”...ย่าของน้องเดินออกจากบ้านมาที่ซากรถอีกครั้งหลังจากนั้นครูใหญ่ นางหัวเราะใส่ขนมอะไรสักอย่างมาด้วย เดินมาใกล้รถก็โยนขนมลงกับพื้น บอกกับน้องว่าให้เอาขนมไปกินก่อนจะหิวตาย แล้วนางก็กลับเข้าไป”

(อุเทน พรหมแดง, 2566, น. 126)

คนในสังคมกลับใช้สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างภาพให้ตนเองดูดี แต่กลับกลายเป็นทำร้ายผู้อื่นทางอ้อม ดังเด็กชายขยะที่เคยถูกบรรดาเด็กในชุมชนรังแกมาตลอด ครั้นเมื่อเขาได้รับความสนใจในสื่อ เด็กที่เคยกลั่นแกล้งกลับบอกทุกคนว่าเขาคือเพื่อน “ไอ้ขยะ...ถ้ามีพวกนักข่าวหรืออะไรแบบนี้มาคุยกับเอ็ง เอ็งต้องบอกว่าพวกเราเป็นเพื่อนเอ็งนะ พวกเราเป็นเพื่อนกัน ตกลงไหม ไอ้ขยะ?” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 68) ตัวบทวิพากษ์ให้เห็นได้ว่า เมื่อเราเป็นที่สนใจของคนในสังคม ทุกคนก็อยากเข้าหาและหวังผลในตัวเรา ครั้นเราไร้ประโยชน์ต่อเขา เขาก็ยอมทอดทิ้งเราไป หรืออีกเหตุการณ์ก็เป็นทำนองเดียวกันที่แสดงการสร้างภาพของคนในสังคมเพื่ออวดในสื่อ ดังตัวอย่าง “ปากกับลูกก็อยู่แถวนั้นนะ แต่ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าในกองขยะตรงนี้มีเด็กอาศัยอยู่ด้วย ถ้ารู้ก่อนหน้านี้ปากกับลูกคงแะมาหาหนูนานแล้ว ไม่ปล่อยให้ออดอยากจนตัวผอมกะหร่องขนาดนี้หรอก” หญิงวัยกลางคนพูดพร้อมกับยกมือขึ้นอุดจมูกอีก” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 70) ตัวบทแสดงน้ำเสียงเสียสละบุคคลที่มีลักษณะต่าง ๆ อยู่ในที่ว่า ที่ทำไป เพียงแค่ความสนุก แต่ไม่ได้คิดเมตตาสงสารเด็กเหล่านั้นเลย ดังตัวอย่างต่อไปนี้ “แต่พ่อได้พูดคุยวิพากษ์วิจารณ์กันสนุกปาก หรือได้แสดงความเมตตาสงสารเพื่อบอกให้โลกรู้ว่าตัวเองเป็นคนดีแค่ไหนแล้ว วูบเดียวคนในโลกโซเชียล

ก็แห่แหนไปสนใจกับกระแสข่าวอย่างอื่นแทน” (อุเทน พรหมแดง, 2565, น. 112) เห็นได้ว่า การใช้สื่อออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ เมื่อเผยแพร่ข่าวก็จะได้รับความสนใจจากคนในสังคมโดยง่าย เพราะเข้าถึงได้ง่าย ข้อเสีย คือ เราไม่อาจทราบได้ว่าข่าวนั้น ๆ มีความจริงมากน้อยเพียงใดที่สำคัญ คือ หากใช้สื่อในทางที่ผิดก็จะส่งผลกระทบต่อผู้อื่นได้ง่าย ทั้งผู้ใช้สื่อและผู้เสพสื่อจึงต้องใช้อย่างระมัดระวัง มีสติและมีวิจารณญาณจะได้ไม่ส่งผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น

การศึกษาภาพสะท้อนของปัญหาสังคมในนวนิยาย แสดงให้เห็นว่า ตัวบทกำลังวิพากษ์วิจารณ์สาเหตุของปัญหาสังคมที่เกิดจากพฤติกรรมของคนในสังคม จนกลายเป็นปัญหาสังคม นับแต่พฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมของคนในสถาบันต่าง ๆ ที่พากันเพิกเฉย เห็นแก่ตัวสนใจแค่ชีวิตของตัวเอง ปากท้องของตัวเอง โดยไม่คิดจะยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือเด็ก จนส่งผลให้เด็กและเยาวชนพากันบาดเจ็บ ล้มตาย มีปัญหาทางบุคลิกภาพ เป็นการตอกย้ำให้ผู้อ่านมองเห็นปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในวรรณกรรมซึ่งอิงกับปัญหาสังคมที่เป็นอยู่อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่ อดุลย์ ต้นประยูร (2526, น.12 - 16) กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาสังคมว่า มีสาเหตุ 3 ประการหลัก ๆ คือ ประการแรกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ประการที่สองเกิดจากสถาบันสังคมไม่สามารถควบคุมสมาชิกให้ปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดได้ หรือไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกของสังคมแห่งนั้นได้ และประการที่สามเกิดจากบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่ เด็กจะมีสภาพจิตใจไม่มั่นคง ต้องการความรักความอบอุ่น ดังนั้น จึงแสวงหาความรักจากนอกบ้าน และถ้าเพื่อนชักนำไปในทางเสื่อมเสีย เช่น เสพยาเสพติดก็อาจจะเป็นการก่อให้เกิดปัญหาสังคมในลักษณะต่าง ๆ ตามมา

6. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาภาพสะท้อนปัญหาสังคมในนวนิยายของอุเทน พรหมแดงพบปัญหาสังคม 6 ประการ ได้แก่ 1) ภาพสะท้อนปัญหาครอบครัวที่มีทั้งการหย่าร้าง การทะเลาะเบาะแว้ง การใช้ความรุนแรงกับเด็ก การกระทำชำเราเด็ก และการทอดทิ้งเด็ก 2) ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันการศึกษาที่มองข้ามปัญหาของเด็ก 3) ภาพสะท้อนปัญหาการทุจริตและการประพฤติดีมิชอบของสถาบันการเมืองการปกครอง 4) ภาพสะท้อนปัญหาของมูลนิธิดูแลเด็กที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก 5) ภาพสะท้อนปัญหาของสถาบันทางศาสนาที่ไม่เป็นที่พึ่งของประชาชน และ 6) ภาพสะท้อนปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจและศีลธรรมของคนในสังคม

ผลของการวิเคราะห์ปัญหาสังคมในนวนิยายของ อุเทน พรหมแดง ทำให้เห็นว่า ปัญหาสังคมมีอยู่มากมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง เช่น งานวิจัยเรื่องปัญหาเยาวชนและปัญหาสังคมในวรรณกรรมเยาวชนไทยร่วมสมัยระหว่าง พ.ศ.2550 - 2559 ของรังสิณี หลักเพชร (2561) ที่พบเยาวชนประสบทั้งปัญหาครอบครัวและสังคม ซึ่งมีปัจจัยจากการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม ผู้ประพันธ์เสนอแนวทางออกของปัญหาไว้ด้วย หรือวรรัชยา เลี้ยวเทียนไชย (2563) วิเคราะห์ปัญหาเยาวชนร่วมสมัยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. 2558 - 2561 พบทั้งปัญหาภายในจิตใจของตัวละคร ปัญหาในครอบครัว และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยนวนิยายของอุเทน พรหมแดงนำเสนอให้เห็นปัญหาต่าง ๆ ผ่านพฤติกรรมของตัวละครเด็กและเยาวชนในปีต่อ ๆ มา คือปี 2566-2567 ผ่านฉากอย่างเด่นชัด บางอย่างก็มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา เช่น ฉากในบ้านที่มีแต่การทะเลาะเบาะแว้งและการใช้ความรุนแรง อย่างไรก็ตามในนวนิยายของอุเทน พรหมแดงจะเห็นความโดดเด่นด้านการใช้ฉากที่ทันสมัยด้วย เช่น ฉากบนท้องถนนที่เต็มไปด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อถ่ายคลิปวิดีโอเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ของคนในสังคม รวมถึง การตีแผ่ฉากของสถาบันทางสังคมที่หน้าไหว้หลังหลอก เช่น การเผยฉากมูลนิธิที่สกปรก มีกำแพงแน่นหนาเหมือนอยู่ในคุก การสร้างฉากตีแผ่เบื้องหลังของพระสงฆ์และนักการเมืองที่ไม่น่าเชื่อถือ หรือการนำเสนอฉากเบื้องหลังอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นการถูกผู้คนรังแกเด็กซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อตอกย้ำให้เห็นปัญหาสังคมเด่นชัดขึ้น

น่าสนใจว่า นวนิยายของ อุเทน พรหมแดง นำเสนอปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเป็นหลัก แสดงให้เห็นว่า ผู้แต่งได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ น่าจะเกิดจากการรับรู้สถานการณ์ของเด็กที่มีการนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ ซ้ำ ๆ ส่วนใหญ่เป็นภาพที่ชวนสลดหดหู่ การนำเสนอด้วยบทจึงมุ่งแสดงให้เห็นปัญหาต่าง ๆ อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเผยเบื้องหลังของปัญหาสังคมที่มาจากกลุ่มคนหรือสถาบันต่าง ๆ ที่คนในสังคมอาจไม่เคยรับรู้มาก่อนด้วย เพื่อให้คนในสังคมหันมาทบทวนตระหนักถึงปัญหา หรือหาทางรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้ทัน่วงทีก่อนที่จะสายเกินไป นอกจากนั้นก็ส่งสัญญาณให้เห็นว่า หากปล่อยให้ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ไม่คิดจะหาทางแก้ไข ความเสียหายการบาดเจ็บล้มตาย หรือปัญหาของเด็กจะไม่มีวันหมดสิ้นไปจากสังคม

รายการเอกสารอ้างอิง

- ชุตินันท์ มีกุล. (2564). *ปัญหาเด็กและเยาวชนในนวนิยายแปลญี่ปุ่นเรื่อง The witch's house – บ้านทึบของ เอลเลน*. (ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ดำรง ฐานดี. (2560). *สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาเบื้องต้น*. สืบค้นจาก <http://e-book.ru.ac.th/>.
- ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). *นวนิยายกับสังคมไทย (2475-2500)*. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยพีบีเอส. (29 กันยายน 2562). *ปชช.สะท้อน 6 มิติปัญหาใหญ่สังคมไทย*. สืบค้นจาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/284658>
- รังสิณี หลักเพชร. (2561). *ปัญหาเยาวชนและปัญหาสังคมในวรรณกรรมเยาวชนไทยร่วมสมัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วรชยา เลี้ยวเทียนไชย. (2563). *วิเคราะห์ปัญหาเยาวชนร่วมสมัยในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. 2558-2561*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมร ทองดี, และอนุชา ม่วงใหญ่. (2553). หน่วยที่ 2 พัฒนาการของพฤติกรรมมนุษย์. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 3), (น. 2-46). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2542). *สังคมมนุษย์*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุกัญญา สดศรี. (2561). *ปัญหาการใช้ความรุนแรงของครอบครัวในสังคมไทย, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 6(ฉบับพิเศษ), 600-608.*
- สุเทพ สุวีรางกูร. (2551). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2546). *ปัญหาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- อดุลย์ ต้นประ ยूर. (2527). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุเทน พรหมแดง. (2565). *เด็กชายในกองขยะ*. กรุงเทพฯ: อินทรีนด.
- _____. (2566). *แค่อยากให้น้องไม่ต้องร้องไห้*. กรุงเทพฯ: อินทรีนด.

- Lu Yanwei. (2562). ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุค อวอร์ด” พ.ศ. 2558-2560. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.
- Wei Wanlu. (2563). ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลซีไรต์ พ ศ 2546-2561. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.